

Štev. 11. Leto 2.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽJ

Rdeča slavnost v „beli“ Ljubljani

3.—5. junija se bo zbralo delavstvo na prvi vsedelavski zlet v Ljubljani, ki je od leta 1919 sem vajena le nacionalističnih demonstracij. Ta slavnost bo združila proletarijat od blizu in daleč za nadaljne boje. Prišli bodo sodruzi iz Avstrije, delegati iz Belgije, Francije, Bolgarije, Grčije, Češke, prišli bodo iz Beograda, Sarajeva, Zagreba, rudarji iz Trbovelj rdeče predstraže iz Maribora, Guštanj in Jesenic — sodruzi iz vseh krajev, vseh strok, raznih narodnosti in jezikov, — toda navdahnjeni z eno idejo socialističnega osvobojenja proletariata.

Vsem njim naš proletarski pozdrav.

Mogočna manifestacija proletarske borbene volje bo ta praznik. In ta manifestacija se bo vršila v takozvani beli Ljubljani, kjer je delavstvo že imelo večino v občinskem svetu, pa jo je bela demokratska gospoda nasilno razgnala. Prvi rdeči župan Ljubljane s. dr. Perič je med mrtvimi, na ljubljanskem magistratu pa gospodari gerentski sosvet. Zato vseh tisoč in tisoč gostov ne bo mogel pozdraviti rdeči župan, pozdravil jih pa bo razredno-zavedni proletarijat, ki je ostal zvest samemu sebi in se pripravlja na to, da kljub reakciji znova razvije zmagovit prapor socializma.

Reakcija in razkoli so oslabili proletarski pokret Jugoslavije. Strokovno in kulturno zedinjenje ter polagana konsolidacija političnega gibanja delavstvo zopet dviguje. Vsedelavski zlet bo zunanja manifestacija tega notranjega prepoda delavskega pokreta. In značilno je, da se bo ta manifestacija vršila ravno v Ljubljani, kjer je proletarijat največ pretrpel: Zaoško cesto, razpust ob-

činskega sveta in navečjo notranjo razcepljenost. V tem političnem središču Slovenije bomo praznovali čez nekaj dni vstajenje poteptanega, ponižanega in razžaljenega delavca.

Vsedelavski svet bo obenem manifestacija proletarske kulturne volje. Prva prireditev te slavnosti bo koncert najboljših delavskih pevskih zborov. Umetniška prol. prireditev naj pokaže vsej javnosti, da hoče proletarijat iz kleti, sajastih tovarn in črnih rudnikov k solncu, k svobodi, k izobrazbi.

V sosedni Italiji besni fašizem in pripravlja nove vojne. Sodruzi iz Trsta, Gorice, Idrije ne morejo priti v Ljubljano. V duhu bodo z nami. Znašli se bomo pa prvič po vojni skupaj z nemškimi sodruzi, da manifestiramo internacionalno solidarnost proletariata v boju proti fašizmu in novim vojnem. Zato velja naš pozdrav predvsem sodrugom onstran Karavank!

To je smisel slavnosti 3.—5. junija. Pred tremi leti so terorizirali Ljubljano orjunaši z revolverji v rokah. Letos bo proletarijat cele Jugoslavije in sosednih držav oznanil Ljubljani lepšo poslanico: proč s terorjem in nasiljem, živela demokracija in svoboda!

Res rdeče bo to slavje proletarske sile, vztrajnosti, bojne pripravljenosti in idealizma.

Zato pridite te dni vsi v Ljubljano! Pridite stari, v bojih in podrobnem organizacijskem delu osiveli zaupniki, pridite navdušena proletarska mladina, žene pripeljite s seboj svojo dečo — da se objamemo vsi kot člani ene delavske družine!

Živela vsedelavska manifestacija za mir, kruh in svobodo!

Kako si lahko železničarji popravijo svoj položaj?

Danes, ko je kapitalizem tako silno zaškrnil svojo izmognjavajočo stikalnico, se pojavlja to vprašanje bolje kakor kdaj poprej iz ust slehernega. Danes se mnogi ozirajo nazaj v čase, ko je bila organizacija železničarjev močna, enotna, brez demagogov in demagogij, brez fraz, ki se ne dajo uveljaviti ter se spominjajo, da so takrat delovali vsi in vsak, da so takrat tisto, kar so govorili tudi delali, da so moške takrat bili, ki so govorili moške dela, zavedajoči se svoje odgovornosti kot zaupniki pred članstvom in železničarji.

In danes, ko se vsak sprašuje, kako si izboljšanje svoj položaj, rečemo takoj, da imamo sredstvo, ki je preizkušeno, ki je enostavno in učinkovito ter sigurno. Temu sredstvu se pravi: železničarji stisnite svoje vrste v močan jez. To se pravi, da svojo borbeno organizacijo, to je »Savez železničarjev« napravimo močno, veliko, da bo njen član vsak železničar, ki ni sit in ki se ga izkorišča.

Kako se da to doseči? Z agitacijo in propagando, ki jo vodijo vsi člani organizacije. Dosedaj so mnogi mislili, da imajo ta posel vršiti odborniki podružnic in posebno pa centrale in pred vsem tajniki podružnic med njimi v prvi vrsti tajnik centrale. To mišljenje je napačno. Zato imamo dokaze, da je tako mnenje članov napačno. Organizacije, kjer prevladuje takšno mišljenje ostanejo slabe, medtem, ko organizacije, kjer so člani imeli več smisla za skupno delo in je vsak posamezni član bil živ član ter

agitiral za organizacijo, dokazujejo uspehi. Zakaj, moč in borbenost organizacije je v članstvu samem. Tam, kjer so člani za nič, tam so vsi napori odbornikov in tajnika oteškočeni in zaman. Zanašajoč se na druge, če bo kdo za koga kaj naredil se opaža pri nekaterih članih, ki vprašujejo: »Ali bo organizacija kaj naredila?« Ali ko je sestanek z dnevnim redom, nastop organizacije, pa takega člana na sestanek ni. Ko je shod, protestni shod, zastoj iščeš takega člana. Zgodi se celo, da ga najdeš v gostilni pri vinu, kjer razlaga svoje misli o organizaciji. Tak član ne misli, da je organizacija zgradba živih bitij in da velja toliko in je močna toliko, kolikor so ta živa bitja res zavedna in borbeni, to je, močna in neustrašena.

Mi razlikujemo štiri vrste agitacije. Posnemamo agitacijo osebno, agitacijo v masah, ustmeno in pismeno agitacijo. Za našo organizacijo prihajajo v poštev vse štiri vrste. Posebno nam je potrebna osebna agitacija. Vsak član mora biti agitator in vsakega svojega sotrpina, ki ni organiziran pridobiti, da postane član, reden in dober član. Mora vsakega, ki je organiziran pri meščanski organizaciji pridobiti in mu dopovedati, da je mogoča borba samo, če se železničar zaveda samega sebe in da je meščanski suženj, kateremu noben gospod ne bo in noče pomagati, pa četudi je odbornik ali celo predsednik organizacije, ki nosi navidez delavsko ime. Taka osebna agitacija je mogočen temelj močni organizaciji. Taka osebna agi-

tacija omogoča agitacijo v masah, ker se člani in tudi oni, ki še niso člani, a so že na potu, da postanejo, udeležijo sestankov, zborovanj in shodov, ki delujejo poleg drugega tudi s tem, da vsak vidi, da ni sam, da jih je mnogo in da je vse skupaj, kar vidi močna armada, ki se bori za izboljšanje železničarskega položaja, torej njegovega položaja. Pismena agitacija se dela z letaki in časopisom. Naš »Ujedinjeni železničar« jo vrši na vso moč in člani, ki ga čitajo, to dobro čutijo in vedo.

Mirovati pomeni propadati. To velja posebno za strokovno gibanje. »Savez železničarjev« je strokovna organizacija in njeno geslo je, delati na vse mogoče načine, da se izboljša položaj železničarjev, da se brani pred napadi kapitalistov in s tem štiti pravice železničarjev, ki še niso ukradene. To lahko dela, če je članstvo na svojem mestu, če članstvo to dela.

Mednarodna konferenca dela.

Dne 25. maja 1927 se je otvorila v Ženevi konferenca mednarodnega biroja dela, ki se bo pečala z bolniškim zavarovanjem delavstva, vprašanjem minimalnih mezd in zlasti vprašanjem koalicijske svobode.

Vse tri točke so zelo pereče in izredne važnosti tudi za delavstvo Jugoslavije, ki v pretežni večini ni deležno bolniškega zavarovanja, da o kakih ureditvi minimalnih mezd in zlasti pa koalicijske svobode sploh ne zgubljamo besed.

Vladajoči razred je znal s taktično potezo sicer dati neko socialno zakonodajo, ki pa jo je takoj pogazil in naredil iluzorno z raznimi izjemnimi zakoni, s katerimi je uklenil delavski razred v suženjske verige, deklarirajoč ga za antidržaven in subverziven element. Zavedajoč se, da bi se delavski razred, ako bi užival koalicijsko svobodo, znal braniti zakonito zajamčene svoboščine in bi bil zmožen, izvojevati si svoja zastopstva in pravice, je v prvi vrsti dejansko uničil vsako koalicijsko pravo začeni s tem, da je delokrog organizacij delavstva, ki dela v državnih obratih (železnice, pošte, finance itd.) omejil s izrednimi zakoni, prepovedal stavko, uvedel militarizacijo ter v službenih pragmatikah odredil za vse državno osebje kot edino dovoljeno pot — službeno pot. Oropal je delavstvo delavskih zaupnikov z odredbo, da ima vsak delavec samo za se pravo službenim potom prositi in pritožiti se.

Ker organizacija, kar zopet ponavljamo, je članstvo samo. Zato mora vsak član organizacije postaviti sebe celoga za skupno delo in za borbo za okrepitev organizacije, za zmanjšanje števila onih, ki so neorganizirani in čakajo, da jim bo nekdo priboril to, kar jim manjka.

Pred vsem pa treba vsakemu članu biti jasno in poznano, kdo govori in kaj govori in kaj je tisti, ki bojevito govori, bojevitega storil. Kajti, danes je mnogo krivih prerokov z velikimi besedami, a sami so majhni ljudje, skrbeč, da se občuduje njih besede, a da se ne preskuša njih korajže. Taki škodijo delu organizacije največ.

Zato sodruzi, člani »Saveza železničarjev«, vsi kakor eden na delo, na agitacijo. Vsak naj pridobi in utrdi novega člana, dosedaj neorganiziranega. Naj »Savez železničarjev« strne v svoje vrste vse, ki so lačni in ki so jim bile odvzete stare pravice.

Ko v tem ni popolnoma uspel, je ustvaril lastne »delavske« organizacije s privilegiji za posameznike, jim postavil na čelo zveste zaupnike in oprode ter istočasno napoveda najhujši boj razredni delavski organizaciji.

Ko je uprava videla, da kljub vsem tem izjemnim določbam delavstva vztraja na poti razredne borbe in noče slediti lepim medenim besedam »pomirjenja in sodelovanja«, je javno poteptala vse zakone in konvencije, ki jih je po sili mirovnih pogodb morala sprejeti ter je nastopila odkrito pot uničenja teh delavskih organizacij.

V prvi vrsti se bo pečala letošnja konferenca s prakso jugoslovanskih oblasti na društvenem polju; specijelno za nas železničarje je od strani ITF predloženo posebno dokumentirano poročilo o kršenju koalicijske svobode. Smatramo to vprašanje kot najvažnejše, ker brez močnih razredno bojnih železničarskih organizacij si ne moremo misliti niti ene pridobitve ali pravice delavskega razreda zagarantrane, zavedajoč se, da so delavske strokovne organizacije delavcu najvažnejše orožje v boju za njegov obstoj, za njegove pravice.

Dolžnost vseh organiziranih železničarjev je, da v teh dneh porabijo vsako priliko in da na vseh mestih dvignejo svoj glas s zahtevo po popolni koalicijski svobodi.

Roke proč od razredno bojnih delavskih organizacij.

Predlogi in projekti resolucij za II. redni kongres.

Dasi smo projekte resolucij objavili v tiskanem »Poročilu za II. redni kongres«, vendar smatramo za potrebno, da jih objavimo še v našem glasilu, da se tako z njimi seznani in upozna sleherni železničar.

1. Predlog resolucije po pitanju ujedinjenja.

Po pitanju Ujedinjenja klasnog železničarskog pokreta u zemlji 2. redovni Kongres Saveza Železničara Jugoslavije, održan dne 3. i 4. juna 1927. u Ljubljani zaključuje:

Već godinama krnjena moralna i u zadnje vrijeme upravo oteta materijalna prava železničkom osoblju mogla su uslijediti samo iz razloga, jer su železničari i ukupan radnički pokret, na sindikalnom kao i na političkom polju, međusobnim razroš-

nostima i razcjepkanošću bili preslabi, da ovaj nalet reakcionarne i samo bogatim slojevima pogodujuće državne politike spriječe.

Kongres sa odobravanjem konstatuje, da je sa strane dosadanje savezne uprave bilo zaista poduzeto sve, da se do nužnog i željenog jedinstva železničara kao i ukupne radničke klase dodje i da nije na nama ni malo krivice, što toga Jedinstva još uvijek nema.

2. redovni Kongres nalaže novoj upravi saveza, da vodi brigu oko postizanja kao Jedinstva železničara tako i općeg radničkog pokreta, i u buduće ne napušta.

Jedinstvu železničara ima se težiti na slijedećoj bazi: klasne borbe, partijske, vjerske i nacionalne nezavisnosti, internacionalne pripadnosti

Vsedelavski zlet v Ljubljani dne 5. junija je zbor delavsko-kmečke moči. On mora pokazati vsem, da še smo in da se združujemo v močno armado. Posebno železničarji naj to pokažejo.

Interacionalnoj Transportnoj Federaciji i najpunije demokratije i tolerancije unutar same jedinstvene organizacije. Jedinstvena klasna železničarska organizacija mora se u svojim akcijama i borbama naslanjati na cjelokupan klasni radnički pokret u zemlji.

Kongres ovlašćuje novu saveznu upravu, da poduzme sve mjere koje obnađje nužnima i sa kojima se budu saglasili svi njeni članovi, a koje budu Ujedinjenje na gornjim osnovama mogle pospješiti.

2. Predlog resolucije o socialni zakonodaji.

V vprašanju socialne zakonodaje in koalicijske svobode 2. redni kongres »Saveza železničarjev Jugoslavije« održan v Ljubljani dne 3. in 4. junija 1927

konstatira:

da so splošne zakonske pravice (zakon o zaštiti delavcev, o delavskem zavarovanju za slučaj bolezni in nezgod, o inspekcijah dela itd.), ki bazirajo na državni ustavi in ki morajo glasom zakona veljati za vse delavstvo, za železničarje povsem potepane, ker se zakon o zaštiti delavcev ne izvaja na železnicah ter minister saobračaja sam z uredbo ureja bolniško zavarovanje železničarjev ne uvažajoč osnovnih principov splošnega zakona.

Protivno duhu ustave in zakona o zaštiti delavcev je bil sprejet zakon o državnem prometnem osebju ter se v istem smislu sedaj uveljavlja delavski pravilnik, s katerimi se predpisuje le službeno pot, s čimer je pogazena ustava in zakon o zaštiti delavcev, ki garantira svobodo organizovanja in razrednega boja.

Vrhovne upravne inštanice (ministarstva notranjih zadev, veliki župan) ter njih podrejeni organi ne dovoljujejo železničarjem prava organiziranja, ne potrdijo pravil »U. S. Ž. J.«, prepovedujejo železničarske shode in preganjajo zaupnike.

Konstatirajoč, da je tako postopanje kršenje z ustavo in zakonom o zaštiti delavcev zagaraniranega koalicijskega prava ravno po onih organih, ki bi imeli v prvi vrsti čuvati in spoštovati po kraljevski vladi sankcionirane zakone, zahteva, da se delavstvu zagaranira polna koalicijska svoboda, pravo organiziranja in da se pravila »USŽJ« vdobro.

Kongres odločno protestira proti temu, da se hoče iz železničarjev napraviti moderne sužnje ter zahteva:

da se obstoječa zakonska zaščita delavcev v celoti sprovede tudi na železničarje.

3. Projekat resolucije o položaju železničara.

Drugi redovni kongres Saveza železničara Jugoslavije po pitanju položaja železničara konstatuje:

1. Da je položaj železničara bez razlike kategorije neizmerno težak te da će najnovijim odredbama finansijskog zakona za god. 1927.-28., u kojem su za saobraćaj odobreni krediti, a naročito krediti za pripadnost železničkih službenika i radnika, daleko prenedovoljni, taj i takav položaj još više pogoršati. Redukcije osoblja, sniženje plata, oduzimanje kilometraže, produljenje radnog vremena, produljenje i pogoršanje turnusa, zakidanje godišnjih dopusta itd., uvod je u prestojeća pogoršavanja.

2. Da je Savez Železničara Jugoslavije od početka svojeg djelovanja neprestano i sa požrtvovanjem poduzimamo korake, da se tekovine železničara očuvaju i da se do pogoršanja stanja ne dodje. Da se u tom nastojanju nije više uspjelo, ima se u glavnom pripisati gruboj i reakcionarnoj politici države na polju finansijskog i privrednog sredjivanja, koju srednjost teži se postići: ne preko odstranjivanja birokratskog i neekonomičnog upravnog aparata, ne smanjivanjem i ograničavanjem policijskog i i militarističkog režima, već u zakladanju prava i prinađenosti sveg nižeg državnog namještenništva i radništva.

Jedan od jakih razloga ovakvom položaju železničkih radnika i namještenika su i oni sami: njihova neorganizovanost, neborbenost i strašljivost u velikoj mjeri omogućuje vlasnicima, da o njima provode svoju punu samovolju.

Jaki dio krivice za ovakvo stanje pada i na žute-kategorijske organizacije, koje nisu poduzimale ma baš ništa, da se ono spriječi. Naprotiv: svojom puzavošću i neborbenošću upravo su ga omogućile.

Protiv ovake politike vlastodržaca, kojom se uprolašćuje sva živa i materijalna dobra na našim železnicama, diže svoj

najodlučniji protest.

Kongres odlučno traži, da se sa tom i takvom politikom odmah prestatne i da se životni i radni uslovi železničkih radnika i službenika ne pogoršavaju, već da se primi sve reducirane radnike natrag u službu te se odobri dostatan naknadni kredit za regulisanje plata te ostalih prinađenosti.

Kongres poziva železničare širom države, da se svrstaju u redove borećih železničara t. j. u redove Saveza železničara Jugoslavije.

4. Bodoće naloge saveza.

Drugi redni kongres »Saveza železničarjev Jugoslavije« zborujeć dne 3. in 4. junija 1927 v Ljubljani, nalaga na podlagi položaja v katerem se celokupno železničarsko osebje nahaja centralni upravi kot najvažnejše.

naloge in dolžnosti:

1. da povede akcijo za materijalno izboljšanje celokupnemu železničarskemu osebju, katero se mora regulirati sorazmerno s povišanjem draginje,

2. da se povede akcija za novo modernejšo pragmatiko in delavski pravilnik na osnovi popolne garancije uživanja vseh z dosedanjimi zakoni zagaraniranih pravic in svoboščin ter povrnitve po prevratu ukinjenih pravic,

3. da se povede akcija za ureditev starostnega, nezgodnega in bolniškega zavarovanja železničarjev,

4. da stalno ukrene vse, da potom shodov, predavanj in tiska vpliva na izobrazbo članstva ter utrdi železničarje v razredni zavesti in jih privede v razredno organizacijo,

5. da skupno in naslanjajoč se na celokupen delavski razred vodi akcijo in si pripori popolno koalicijsko svobodo ter v enotni fronti odbija napade kapitalističnega razreda, zavečajoč se, da bodo vse akcije in borbe uspevale le tedaj, ako se bodo vodile v zajednici s celokupnim pokretom delavskega razreda.

5. Predlog tajnika in blagajnika. Kongres skleni:

V svrhu hitrejšega in točnejšega obveščanja članstva ter da se seznanijo s položajem v celi državi vsi železničarji in istočasno v svrhu znižanja

nja upravnih stroškov izdajaj centralna uprava počenši s 1. julijem 1927 gasilo »Ujedinjeni železničar« trikrat mesečno in sicer 1., 10., in 20. v mesecu enotno za celo državo.

Polagajoč veliko važost na komercijalizacijo železnice je savezna uprava sklenila to vprašanje postaviti kot posebno točko na dnevni red ter pripravila strokovno izdelan referat in bo predložila tozadevno posebno resolucijo, nakar se bo ves tozadevni elaborat s posebno deputacijo predložil ministarstvu in ostalim kompetentnim faktorjem.

Vsedelavski zlet 4.—5. junija v Ljubljani.

V dneh od 3. do 5. junija 1927 se zbero v Ljubljani odlični predstavniki mednarodnega delavstva na III. balkanski konferenci transportnih delavcev.

Delavstvo Jugoslavije bo pozdravilo izredne goste na ta način, da bo došlo iz vseh bližnjih in daljnih krajev na

vsedelavski zlet v Ljubljani.

Prireditve se bodo vršile v dneh od 3. do 5. junija po sledečem sporedu:

Petek, 3. junija.

II. kongres Saveza Železničarjev Jugoslavije v dvorani hotela Tivoli v Ljubljani. Ob 20. uri istotam slavnostna seja Strokovne komisije za Slovenijo.

Sobota, 4. junija.

Dopoldne: III. balkanska konferenca transportnih delavcev v dvorani hotela Tivoli.

Popoldne: Ogleđovanje znamenitosti Ljubljane, muzeja, rimskega obzidja, Tehnične srednje šole, ljubljanskega gradu in obratov delavskih produktivnih zadrug.

Zvečer: Do 18. ure sprejemanje došlih gostov na glavnem kolodvoru. Ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union« velik koncert delavskih pevskih zborov iz Slovenije, Zagreba, Beograda itd. — Po koncertu prijateljski sestanek pevcev na vrtu hotela »Union«.

Nedelja, 5. junija.

Zjutraj: 5. uri priredi več delavskih godb budnico po Ljubljani. Po budnici se zbero godbe in ostalo občinstvo na glavnem kolodvoru k sprejemu gostov, ki se pripeljejo iz zunanjih krajev.

Po prihodu vseh vlakov se formira manifestacijski pohod po ljubljanskih ulicah in cestah, na kar se celoten sprevod zbere na Kongresnem trgu, kjer se vrši velikanski mednarodni miting, na katerem govore tudi inozemski gostje. Po mitingu prirede delavske godbe koncert v »Zvezdi« in izletniki se razidejo h kosilu.

Popoldne ob 16. uri se zbero zletniki v Šiški, na Viču, v Mostah in v »Zvezdi« in v skupinah z godbami odidejo na veselični prostor, kjer se bo vršila vsedelavska veselica z bogatim sporedom. Prostor in spored bo posebej objavljen.

Z veseličnega prostora se razvije ob 20. uri bakljada združenih delavskih organizacij po ljubljanskih ulicah z godbo na čelu.

Za zlet je prijavljenih dosedaj že 8 delavskih godb, 11 pevskih zborov itd. in gostov, zlasti iz Avstrije, od kjer prispo tudi uniformirani odredi telovadcev.

Informacije in navodila glede stanovanj in sporeda daje: Zletna pisarna Vsedelavskega zleta v Ljubljani, Gradišče št. 2.

Zletni odbor v Ljubljani

Podrobnosti k Vsedelavskemu zletu.

Zletne izkaznice so izšle in stanejo 10 dinarjev komad. Zletna izkaznica upravičuje vsakega izletnika do polovične vožnje po železnicah, nadalje do brezplačnega vstopa na koncert 4. junija in na vsedelavsko veselico 5. junija. Izkaznice se naroča pri zletni pisarni Vsedelavskega zleta v Ljubljani, Gradišče 2. Razpošilja se le proti takojšnjemu plačilu. Zaupnike opozarjamo, da med onimi, ki se zleta nameravajo udeležiti, takoj pobere od vsakega po 10 dinarjev in pošljejo na naslov zletne pisarne, nakar bo ta izkaznice odposlala in jih bodo zaupniki razdelili. V komisijsko prodajo se izkaznice ne dajo.

Spored za Vsedelavski zlet je izdelan in je izšel v manjšem letaku in v večjem lepaku. Z letakom naj zaupniki vrše propagando od moža do moža, večje lepake pa naj se razobesi na vidnih mestih povsod tam, kamor delavstvo zahaja in se zbira.

Stanovanja. Kdor od zletnikov namerava v Ljubljani prenočiti v zletnih dneh, naj se javi pri svojem zaupniku, ta pa naj sporoči zletni pisarni, koliko prenočišč naj pisarna preskrbi (za koliko oseb, koliko postelj, za koliko dni itd.).

Vse sodruge in sodružice, ki imajo na razpolago kako prenočišče in lahko prenoče kakega zletnika, naj to javijo zletni pisarni.

V sporočilu naj javijo, koliko postelj imajo razpoložljivih in koliko zletnikov lahko prenoče.

Veselica se bo vršila na nedeljo. Pričetek ob 17. uri. Pred veselico je dana zletnikom prilika, da si ogleđajo Ljubljano. Vstop je za one, ki se izkažejo z zletno izkaznico,

brezplačen. Spored in kraj veselice bo objavljen na posebnem letaku.

Bakljada se bo vršila v nedeljo ob 20. uri (med veselico). Zbiranje na veseličnem prostoru, kjer se bodo prodajali tudi lampijončki po zelo nizki ceni.

Koncert na predvečer, to je dne 4. junija, se bo vršil ob 20. uri v veliki dvorani »Uniona«. Spored bo tiskan posebej lično in se ga bo dobilo na dan koncerta in v predprodaji. Zletnikom z zletno izkaznico je vstop na koncert vstopnine prost. Vendar je brez posebne vstopnice prost vstop le na stojišču. Kdor želi imeti na koncertu sedež, si mora nabaviti posebno vstopnico, pa tudi ta vstopnica za sedeže bo zelo nizka.

Godbe na Vsedelavskem zletu. Udeležbo na Vsedelavskem zletu so prijavile sledeče godbe: Kovinarski godbi iz Jesenic in Guštanja, Železničarske godbe iz Ljubljane, Maribora in Zidanega mosta, Rudarske godbe iz Trbovelj, Hraštnika in Zagorja. Torej bo na Vsedelavskem zletu sodelovalo 8 delavskih godb. Poleg tega so prijavljeni tudi: dva tamburaška zbora in 11 pevskih zborov. Godbe, pevski in tamburaški zbori bodo korporativno sodelovali v manifestacijskem pohodu.

Mednarodni gostje. Veliko število gostov se je zlasti priglasilo iz Nemške Avstrije. Tako bo častno zastopano delavstvo iz Koroške, od kjer bodo došli tudi uniformirani telovadci. Nadalje so doslej prijavljeni tudi gostje iz sledećih držav: Nemčije, Francije, Angleške, Nizozemske, Čehoslovaške, Poljske, Rumunije, Bolgarije, Grške in Madžarske.

Zletni odbor.

5. junija sem v Ljubljani!

VESTNIK SEKRETARIJATA ZAGREB.

Što doživljavaju unesrećeni.

Kakor rad postaje izvor svih vrednosti i svega dobra na krugli zemaljskoj, to bi one, koji rade, trebalo zaista uzvisiti iznad svega i pridati im najveću pažnju i poštovanje. One pako, koji su na radu nastradali i pretrpeli kakovu nezgodu, trebalo bi za najpovoljniji život obezbijediti i učiniti sve, da im život bude sносljiv. Tako se negdje i čini: naročito tamo gdje je rad i radnik cijenjen i gdje je radnik snagom svoje organizacije uspio pribaviti si nužno poštovanje. Samo kod nas, naročito u državno-saobraćajnoj službi, niti se poštuje radnika, niti rad, a još manje onog bijednika, koji je unesrećeni željezničar. Njih je za slučaj nelja se potpuno i bezdušno ga se pušta, da skapava i propadne od gladi.

U naročito težak položaj zapadaju unesrećeni željezničari. Njih je za slučaj nesreće osigurala prije tzv. poduzetnika saobraćajna blagajna a preko ove Središnji ured za osiguranje radnika pod uslovom, da mu Ministarstvo Saobraćaja naknadjuje odnosno izdatke, koje će učiniti na rentni-

ke željezničare. Sve do pred kratkim je Središnji Ured vršio isplatu dospjelih renti u najvećem redu, nu budući Ministarstvo Saobraćaja već godinama za to osiguranje ništa ne pridonosi a niti rentnike preuzima na svoj teret, a s druge strane iscrpljene su sve tražbine koje je Ministarstvo Saobraćaja moglo imati prema Središnjem Uredu, to ovome nije preostalo drugo do zaključiti, da sa 1. maja o. g. obustavi svakodnevno isplaćivanje renta.

Protestirajući protiv ovog nehaja, najodlučnije, mi tražimo od Ministarstva Saobraćaja, da pitanje urednog isplaćivanja renta unesrećenim željezničarima sa Središnjim Uredom čim prije uredi: ili da isplatu renta preuzme Ministarstvo samo, a ako to neće i zato nema smisla, tada da tome uredu predjumi nužna sredstva iz kojih će se isplata renti obavljati moći. Jedno ili drugo neka se učini čim prije, jer inače neće nam preostati ino, već da sramotu u postupku sa na radu unesrećenim radnicima iznesemo i pred strani, kulturniji svijet.

Ogrezavanje u protuzakonitosti.

Život željezničara i ostalih radnika nebi ni izdaleka bio tako težak i nepodnošljiv, ako im se nebi namjerno skrćivalo njihova prava, pisana i nepisana, koja bi inače trebala da služe samo olakšanju teškog bremena naturenog im time, što su radnici i što moraju da rade za druge.

Dok protuzakonitosti čini onaj, koji na čim većem tlačenju radnika zasniva svoj višak vrijednosti i lagodan život, može se i razumjeti: ali kad protuzakonitosti čini i poduzima onaj, koji zvan i dužan da radnike brani i uzima ih u zaštitu, onda se to, kod površnog posmatranja, može vrlo teško razumjeti.

Jedan od tih koji greze u protuzakonitosti i kod toga teško oštećuje interesa i stećena prava željezničkih radnika i službenika, je centralna uprava željezničarskog Bolesničkog Fonda. Nije bio dosta što je samo Ministarstvo Saobraćaja suzilo garantovana prava Zakonom o osiguranju saobraćajnog osoblja već se i centralna uprava tog Fonda trudi, da u tom sužavanju nimalo iza Ministra ne zaostane. Na ovogodišnjoj redovnoj skupštini ova centr. uprava donijela je rešenje, da Bolesnički Fond neće priznavati članstva i članstvom zadobijenih prava, koja je radnik ili namještenik stekao u općem radničkom osiguranju kod Središnjeg Ureda za osiguranje radnika. Jednom pak ranijom svojom odlukom centralni upravni odbor tog Fonda odbio je, da se članstva fluktuirajućih članova iz kompetencije jednih ureda u druge reciprocno uračunavaju.

Ovim odlukama, koje su potpuno protuzakonite i sasvim izvan duha i funkcija Bolesničkog Fonda za osiguranje saobraćajnog osoblja, vrlo se osjetno udarilo po garantovanim i stećenim pravima mnogog radnika i namještenika, koji bude u saobraćajnu službu stupio ili iz nje istupio. Tako na pr. svi oni osigurani članovi, koji bi obostranim članstvom ili predhodnim članstvom u drugom uredu

stekli prava na porodijske potpore, istih će biti lišeni, jer im zadnje članstvo ne dostaje za sticanje tih potpora. Iste posljedice stići će i onog radnika, koji bude iz posla otpušten pa u roku od tri ili šest nedjelja oboli: radi nedovoljnosti članstva samo u jednom uredu neće mu se priznati pravo na liječenje i lijekove i potpore, na koje je inače, obostranim članstvom, stekao najpunije pravo. Ovo su posljedice samo u slučajevima porodjaja i oboljenja po izlasku iz posla, a o štetnosti takvog postupka za pravo osiguranja za slučaj starosti i iznemoglosti da i ne govorimo. Tu već propadaju cijele godine.

Uprava Bolesničkog Fonda tu-mači ove protuzakonitosti posljedice neimanja finansijskih sredstava. Mi u to uopće ne vjerujemo i prije možemo ovom postupku nalaziti razlog u pozavosti te uprave prema željama onih iz Ministarstva Saobraćaja, nego li manjkom sredstva. Jer ta ista uprava na toj istoj skupštini javno je priznala i to, da joj službene jedinice i Ministarstvo na njih otpadajućeg iznosa prinosa slabo ili nikako ne obračunavaju. Kako pak većinu članova uprave sačinjavaju predstavnici Ministarstva i oblasnih Direkcija, to je ovo zakidanje članskih prava nemoguće razumjeti drugačije, već kokavičlukom uprave, koja nema volje ni energije, da od službenih tijela dugujuće iznose zatraži. Kako i bi: kad bi oni to učinili, većini njih bi odletili položaji, na kojima se voljom i milošću viših održavaju. A to oni nikako nebi željeli.

Naša zadaća po pitanju osiguranja garantovanih i stećenih prava željezničkom osoblju u Bolesničkom Fondu je samo ova: dižimo i jačajmo naš savez, kako bi kod narednih izbora za Bolesnički Fond većinu zadržao klasni željezničarski pokret, koji će potrebe i prava željezničara znati i htjeti bolje braniti, nego li to čine današnji predstavnici Direkcije i žuto-kljunaša.

Naše državne financije i naš poreski sistem

Državni budžeti Jugoslavije rasli su strahovitom brzinom. Ukupna suma odobrenih godišnjih rashoda zajedno sa naknadnim kreditima iznosila je, računajući u milionima dinara:

1919	1.574	1923—24	10.209
1919—20	2.473	1924—25	11.765
1920—21	4.815	1925—26	12.321
1921—22	6.149	1926—27	12.504
1922—23	8.134		

Sa osam godina državni budžet je za oko osam puta povećan.

Ali državni izdatci nisu time zadovoljeni. Njima treba pridodati još oko sedam milijardi državnih poratnih dugova koji su začepili otvorene rupe koje, i pored najbezobzirnijeg šaraljenja, redovni budžeti nisu mogli da zatvore.

Ako se uvaži da je Jugoslavija nasledila još oko 25 milijardi dinara državnih predratnih i ratnih dugova, i da od onih obilnih milijardi državnih budžeta i izratnih zajmova ništa nije otišlo na otplatu tih dugova, onda stanje državnih finansija izgleda još očajnije.

Ovo raščenež državni izdatci dolazi u vreme kada smo imali svega jedan aktivan trgovinski bilans, inače smo, u pravilu, iz godine u godinu, ogromne milijarde narodnog novca izbacivali na strane pijace; i u tolikoj meri osiromašavali jer ni približno

nismo izvozili prdukata svoga rada koliko smo uvozili produkata tuđeg rada. A u unutrašnjosti smo, upravo u vremenu kad su državni budžeti gigantski rasli, upotpunjivani izratnim državnim zajmovima, u istoj srazmeri imali raščenež privredne krize sa svima užasima koji je prate: besposlenošću radnika, bankrotstvima preduzeća itd.

Treba pogledati na šta su, iz godine u godinu, trošene ove ogromne milijarde narodnog novca; uveriti se da su izdatci pretežnim delom neproduktivni, nepotrebitni, štetni; i doći do zaključka da se mlada jugoslovenska buržoazija iz grada i sela, sakupljena u Narodnoj Skupštini, oseća kao razbojnik u tuđoj kući. Nikakvo čudo što se, kao rezultat ovakog rada, u redovima širokih narodnih masa, a naročito radničke klase, oseća i priušnije jasnije čuje negodovanje pod naprćenim bremenom i traži razbremenjenje.

Ako je u pogledu naglog penjanja državnih izdatka dovela do rekorda, jugoslovenska buržoazija je dovela do rekorda i u pogledu načina pribiranja tih milijardi.

Umesto hitne i temeljite poreske reforme koja se odmah prvih dana nametala: i radi haosa povodom nasleđenih oblasnih zakona i odredaba; i radi nejednakog opterećenja po oblastima; i radi traženja pokrića za basnoslovno rastuće državne izdatke — buržoazija je do brutalnosti primenila sistem

posrednih poreza. Ona je bezazorno povećavala prihode od carina, taksa, monopola, trošarina, od saobraćaja (željeznice, pošte), poslovnog prometa itd. Iz godine u godinu, sa poraslim milijardima u budžetu, buržoazija je jednostavno penjala procenite prihoda iz posrednih poreza; bez ikakvog proučavanja i lupanja glave studijom i istraživanjem novih poreskih izvora putem neposrednih poreza, ona je stezala šarafe jednog najstrašnijeg, najvarvarskijeg sistema oporezivanja.

Neposredni porezi s prirezima, računajući tu invalidski porez i porez na poslovni promet, dali su ove prihode:

1923. godine	1.183 miliona dinara
1924. godine	1.446 miliona dinara
1925. godine	1.899 miliona dinara

Iz godine u godinu neposredni porezi davali su, nakle, samo 10—15 procenata od ukupnih prihoda, a sve ostalo iscećeno je iz posrednih poreza.

Još je Sismondi rekao da je vrlo nepravedno da se direktni porezi zamene indirektnim jer da to znači: da svi bogati budu oslobođeni plaćanja poreza, i da porezi predu na siromašne. Ovaj buržoaski pisac nije do ovog zaključka došao srcem, već proučavanjem pretežnog dejstva posrednih poreza, koje je drugi buržoaski pisac, Smit, izrazio rečima: porez na životne namirnice za sudbinu jednog naroda ima isto pustošno dejstvo kao i neplodno zemljište ili nevreme. Nijedna zemlja, bez opasnosti, nije u stanju da podnese ovako tešku bolest!

Kod nas, pak, ta bolest se toliko udomaćila, da i, teškom mukom, pripremljeni projekat zakona o neposrednim porezima, bez uestezanja, naglašava da bi ovaj poreski sistem morao da ostane jer daje najsigur-

nije izvore prihoda; a jedna izjava g. Ministra Finansija uz budžet za 1927—28, kod smanjenog budžeta — predviđa povećanje prihoda iz posrednih poreza, jer se oni »statistički garantuju«.

Mi se ne čudimo ovakom radu buržoazije. Rodovi su u starom i srednjem veku nasili slabu svojih gospodara. Mlada jugoslovenska buržoazija stvara svoju kuću sa tuđim najmarima i parama koje nisu njene. Osnovno pitanje oko koga se kreće celokupna borba među društvenim klasama bilo je: šta je dužnost države i ko će snositi troškove za izvršenje tih dužnosti. Dva su puta da se odrede granice i dužnosti i troškova. Ili će vladajuća klasa bezobzirnošću doterati dotle da oseti da terajući u krajnosti pokopava samu sebe, i vratiti se sa toga puta; ili će, pre nego što do toga uverenja dođe, sazreti snage nove klase koje će stvarima dati nov, drugi pravac.

Do 1830. engleska buržoazija sisala je engleske radnike putem posrednih poreza — kao što to danas učini jugoslovenska. Engleska buržoazija u svojoj praksi morala je da se trgne kad je uvidela da je masu radnog sveta iz grada i sela — oterala u Ameriku! Treba li i našoj buržoaziji to iskustvo? Ali, od 1875 do 1908, od kako je, dakle, ojačao radnički pokret, u Engleskoj su povećani:

posredni porez za	2%
neposredni porez za	250%

To je rezultat klasne borbe! Sa snaženjem radničkog pokreta u svima državama odnos između posrednih i neposrednih poreza kretao se u ovome pravcu. To mora biti i kod nas u Jugoslaviji. Zato: treba jačati uticaj radničke klase u državi!

»U. S.«

Bilten o položaju željezničara.

Valda zato, da nekako opravda svoje postojanje, izdala je »sekcija željezničara« u »Savezu radnika metalne industrije i obrta Jugoslavije« brošuricu pod gornjim imenom, u kojoj sa mnogo površnosti nastoji govoriti o položaju željezničara i prikazati se kao jedino spasavajuća, ako željezničari u njezine redove pristupe. Obzirom na vrlo težak položaj, u koji su željezničari uslijed nerazumne i upravo nesvjesne državno gazdinske politike zapali, a protiv koje politike, ako je se želi sa uspjehom suzbijati, treba organizovati daleko veće snage nego ih sveukupne današnje željezničarske organizacije posjeduju, je preporuka o pristupanju i pomaganju te sekcije u tome železničarima posve tuđem savezu, više nego neozbiljenost. Sekcija željezničara u savezu radnika metalne industrije i nije nikakova željezničarska organizacija. Tu sekciju sačinjava tek nekoliko bezučajnih i nesposobnih tipova u zagrebačkoj željezničkoj radionici, iza

kojih nikoga nema i koji nikoga za sobom nemogu povesti. Tražiti od željezničara, da u svojem spasu podju za tim ljudima, znači izvirgavati ih ruglu. Osim ovoga ovakva preporuka i rad u tome pravcu, od kojeg jedan dio pretstavlja i izdavanje toga biltena, može među željezničarima izazvati još više zabune i smetnje u akciji za njihovo poboljšanje. Otuda je potpuno na mjestu, ako ustrdimo, da se tim biltenom i ulogom izdavačke »sekcije« u borbi za interese željezničara vrši jedna podmukla izdaja, jer se njome ne postizava ništa drugo, osim što se jedinstvena obrana željezničara, predvodjena po našem savezu, paralise i onemogućava. Osudjujući ovaj pokušaj cijepanja i paraliziranja naše borbe u obranu tekovina i položaja željezničarskog osoblja, mi toj »sekciji«, ako željezničarima zaista nešto dobra hoće, preporučujemo, da čim prije prestane sa svojom razornom ulogom i da se stopi u ujedineni železničarski savez.

K našem kongresu.

V trenutku, ko se pripravlja naša železničarska organizacija na drugi redni kongres, se zbira najbolji temni oblaki, oblaki bede, pomanjkanja, brezpravja ter obupa, nad želežčari v Jugoslaviji.

Grozni so časi, v katerih se nahaja danes masa železničarjev in če je hudo za vsakega posameznika, tedaj je dvakrat hudo za razredno prepričane soderuga, ki se ne čuti samo materijalno udarjen, ampak on se čuti pred vsem — ponižan. Zlasti starejšim železničarjem, ki so že pred dvajset in več leti pomagali graditi organizacijo, ki jim je prinesla ne le ponos ampak tudi mnogo obilnih sadov. Ti sodrugi morajo danes gledati, kako sistematično postajajo železničarji, od dne do dne, od meseca do meseca in od leta do leta siromašnejši, kako jih usoda kruto preganja. Čimbolj se država konsolidira, tem bolj se železničarju slabo godi.

In kdo je temu največ kriv? Goto vo so razmere različne. Konstelacija države je skoraj popolnoma drugačna kot je bila pred vojno in gotovo je, da bi tudi tedaj bilo težko v taki meri, dosežati uspehe kot preje, ako bi bila organizacija številčno in kvalitativno tako močna kot je bila naša organizacija pred vojno. Ali vendar ni nobenega dvoma, da so si železničarji v največji meri današnjega stanja sami krivi. Železničarji so — saj po veliki meri — preje delali politiko za se in ne za druge. Sedaj po vojni, pa namesto da bi se še bolj kot kedaj, oklenili eden drugega, hodi precejšen del

za nacionalizmom ali klerikalizmom, ali pa živi apatično iz dneva v dan. To je pogubno. Razredno zaveden sodrug je natančno vedel, da ne bodo železničarji nikoli in nikjer brez boja kaj dosegli in še več: vedel je tudi, da bodo mnogo zgubili od tega, kar že imajo. Toda mnogi niso hoteli verjeti in so morali se prepričati. Ampak skušnja je huda in danes jih je malo, ki nebi saj na tihem, priznavali, da so imeli prav tisti, ki so svarili pred navdušenjem nad frazami ne le nacionalizma pijanih elementov, ampak tudi takimi, ki so prihajale iz ministrskih ust. Sicer prihaja polagoma streznjenje ali po drugi strani se opaža ob enem vedno večji obup. Zato bo letošnji naš kongres imel veliko in zelo težko nalogo, da najde pot in sredstva, kako pomagati železničarjem iz tega neznosnega stanja, v kakšnem se težko nahajajo železničarji še v kateri državi na svetu. Treba bo nekatere taktične napake popraviti, katere se je storilo, morda z najboljšim namenom. Treba bo tudi iskati poti, kako se naj organizacija ne le vzdrži, marveč še ojači med najsišimi plastmi železničarjev. Organizacija mora postati bojovna in ne toliko humanitarna. Da je naš delodajalec politik, s tem bo treba bolj računati kot dosedaj. Tozadevno bodo ustavljeni predlogi v koliko jih nima že centralni odbor pripravljenih.

A. B.

**Pridobivajte nove člane
za našo organizacijo!**

Vsedelavski zlet v Ljubljani je pregled vseh izkoriščanih. Ne tiče se samo rudarjev, kovinarjev, delavcev kemične industrije, tekstilnih delavcev itd., temveč še posebno železničarjev. Zato vsi v Ljubljano na vsedelavski zlet dne 5. junija t. l.

Iz okrožnic.

Letovanje v Martinšćici in Lokrumu.

Vsem službenim edinicam!

Centralna uprava humanitarnih fondov je sporočila pod št. 375 od 16. aprila 1927 vsem Oblastnim upravam:

Centralni upravni odbor bol. fonda je sklenil v seji 14. aprila 1927, da se more dati otrokom, ki so po zdravniškem izvidu potrebni bivanja na morju in ki gredo s svojimi tovariši v letovišče, ki jih je organiziral odbor Jadranske Straže, dnevno pomoč Din 15 za stanovanje v smislu sklepa Glavne skupščine bolniškega fonda o pomoči za zdravljenje v kopalščih.

Glavni odbor »Jadranske Straže« je osnoval letovišče za dijake srednjih in strokovnih šol v Martinšćici pri Sušaku in za dijakinje srednjih in strokovnih šol na otoku Lokrumu pri Dubrovniku. Letovanje traja 1 mesec. V sporazumu z Ministrstvom za narodno zdravje je prevzelo prosvetno ministrstvo nadzorstvo in vodstvo higijensko-zdravstvene strani letovanja. V letovišče se bodo sprejemali samo zdravi dijaki in dijakinje, prednost pa imajo oni s slabo konstitucijo. Po razpisu Jadranske Straže mora plačati dijak odnosno dijakinja za letovanje Din 900 svojemu šolskemu direktorju, vožnjo v letovišče in nazaj plača vsak dijak oziroma dijakinja sama; drugih stroškov ni. Hrana bo zadostna in ustrezajoča zdravstvenim predpisom. Diak mora prinesiti s seboj:

a) 1 potno obleko na sebi, plavalne hlače, kratke modre hlače, navadno belo majico (trikot) in jokey-čepico bele barve.

b) 1 blazino, 2 rjuhi, 1 odejo, po 2 para perila, po 2 spalni sranci, nož, žlico, vilice malo žlico in kozarec iz aluminija.

Modre hlače, majico in čepico lahko dobavi uprava letovišča za ceno Din 80 do 100 Din, če se to naroči potom šolskega direktorja in pošlje mero.

Dijakinja morajo prinesiti s seboj:

a) 1 potno obleko na sebi, kopalni kostum in nekaj lahkih oblek;

b) 1 blazino, 2 rjuhi, 1 odejo, po 2 para perila, po 2 spalni sranci, nož, vilice, malo žlico in čašo iz aluminija.

Dijaki in dijakinje naj prinese svoje stvari v nahrbtniku.

Nastop zdravljenja v letovišču bo sporočil vsakemu dijaku oziroma dijakinji šolski direktor.

Člani bolniškega fonda naj predložijo pred nastopom letovanja Oblastni upravi humanitarnih fondov spričevalo pristojne šolske poliklinike o potrebi takega letovanja za vsakega otroka posebej. Nakazilo prispevka Din 15 dnevno za stanovanje se bo izvršilo po končanem letovanju.

Naročam šefom službenih edinic, da o tem obvestite člane bolniškega fonda.

Direktor: Inž. D. Knežević s. r.

Prijave za prejemanje rodbinskih doklad.

Okrožnica št. 67-VI-27.

Vsem službenim edinicam!

S čl. 24 uredbe o novih draginskih in rodbinskih dokladah (čl. 24 okrožnice št. 68-VI-24) je določeno obvezno periodično predlaganje »prijav« za prejemanje rodb. doklad.

Generalna direkcija drž. železnic je s svojim odlokom G. D. F. O. Br. 6556/27 z dne 8. IV. 1927 odredila, da vsi uslužbenci drž. prometnih naprav predložijo nove »prijave« za sprejemanje rodb. doklad. V to svrhu se dostavljajo vsem službenim edinicam nove tiskovine »prijave«, da jih izroče uslužbencem v izpolnitev.

Glede pravilne izpolnitve 4. rubrike v prijavi se naroča načelnikom in šefom službenih edinic, da še posebej opozore podrejeno osebje, naj za otroke, za katere prosijo (prejemajo) rodb. doklade, vpišejo otrokovo ime, dan, mesec in leto rojstva, n. pr. sin Dušan, zakonski, rojen 6. nov. 1926, ali hči Marija, pozakonjena, rojena 16. maja 1927.

V rubriko se vpiše event. zaslužek (premoženje) žene in otrok v mesečnih iznosih, n. pr. žena Josipina, drž. uradnica, šivilja, zasebna uradnica itd. mesečna plača 800 Din, sin Ivan (dijak) mesečna štipendija 500 Din,

ali hči Marija (vajenka) mesečno 200 Din plače (nagrade).

Za otroke, ki so dovršili 16. leto starosti, za katere je rodb. doklada že priznana v smislu uredbe ali zakona o drž. prom. osebju, je treba vpisati razen imena in številke odloka tudi znesek priznane doklade (80 ali 150 Din).

Pri tej priliki ponovno opozarjamo na sledeče:

Prošnje za priznanje rodbinskih doklad, ki so kolka proste, je treba pravočasno predložiti neposredno personanemu odseku VI. oddelka s potrebnimi uradnimi potrdili, ki upravičujejo prejetje teh doklad. V šolskih potrdilih naj bo točno navedeno, da je X. Y. redni učenec javne šole in da ne prejema nobene štipendije mesečno 200 Din ali več, brez lastnega zaslužka in premoženja v polni očetovi oskrbi, v vojaških potrdilih o kaderskih službi pa naj bo naveden dan nastopa in čas trajanja službe.

Za otroke, ki prejemajo rodbinske doklade po čl. 10 točka 7 c okrožnice št. 68.624 in se redno šolajo, ne da bi prekinjali potrebno kontinuiteto v šolanju, je predložiti ob začetku vsakega šolskega leta predpisana šolska potrdila.

Vsako spremembo, ki nastopi v rodbini, n. pr. prekinitev šolovanja, nastop službe, smrt itd., je takoj prijaviti. Službene edince naj pouče podrejeno osebje, da zavisi izplačevanje rodbinskih doklad, kakor tudi povisek stanarine (vsled poroke, skupnega gospodinjstva) od pravočasne uslužbenčeve prijave.

Opozarjamo vse načelniki edinic, da se točno ravna po tej okrožnici. Nove prijave, na podlagi katerih naj se zaračunajo rodbinske doklade, je priložiti »platnim spiskom« za mesec julij 1927.

Uslužbenice je o tem dokazno obvestiti.

Za direktorja: Inž. Schmeller, s. r.

3. Odsotnost za kongres.

Vsem službenim edinicam!

Generalna direkcija državnih železnic nam je poslala pod številko 33.150/27 z dne 18. maja t. l. odlok sledeče vsebine:

»Gospodin Ministar Saobraćaja odlukom M. S. br. 11.406/27 od 14. maja 1927. godine odobrio je trodnevno odsutstvo delegatima Saveza Železničara u Ljubljani, u koliko služba dozvoljava, a u svrhu učišća na kongresu pomenutog Saveza, koji se održava od 3.—5. juna u Ljubljani. Prednje se dostavlja na daljni nadležan postupak.«

Obvestite o tem v upoštevanje prihajajoče osebje. Za izrabo odsotnosti naj predložijo posamezniki pravočasno prošnjo odelenu VI., na kateri ima načelnik službene jedinice izjaviti, ali obstojajo napram zaproseni odsotnosti iz službenih ozirih ovire.

Za direktorja: Inž. Schmeller, s. r.

4. Bolovanje po odpustu iz bolnice.

Gospod minister saobraćaja je odredil, da železniško osebje, ki je odpušćeno iz bolnice s predlogom, da mu je potrebno še bolovanje (domače zdravljenje in odpočitek), ne sme smatrati ta predlog od strani bolnice kot odobrenje, da lahko izostane iz službe. Direkcije imajo nalog vso tako osebo napotiti na pregled k lekarski komisiji, ako je bolnica pred-

lagala bolovanje daljše od 20 dni, drugače pa k šef-zdravniku ter se bolovanje odobri šele po tem pregledu.

5. Odobravanje bolniških dopustov.

Pod tem naslovom je ministarstvo izdalo stroge odredbe, kako naj postopajo lekarske komisije pri podeljevanju bolniškega dopusta. Direktiva se v glavnem glasi, da se sme bolniški dopust čez en mesec odobriti le v res resnih slučajih, čez tri mesece pa se teh dopustov sploh ne sme predlagati.

Izjemo tvorijo le bolniki, ki se zdravijo na Golniku in v Topolščici, kjer za podaljšanje zdravljenja preko 3 mesecev ni potreba ponovnega zdravniškega pregleda od strani zdravniške komisije, ampak zadostuje izjava šef-zdravnika dotičnega sanatorija, ki jo pošlje direkcija z vsemi podatki ministarstvu na odobrenje.

(Op. ured. Minister je postal sedaj že strokovnjak na polju zdravniške vede. Res čudimo se, kaj more ministarstvo razvideti iz aktov, ako jih dobi doli v Beograd. Ako je zdravljenje potrebno, bo gotovo ugotovil šef-zdravnik sanatorija, kateremu naj envent., ako je iz predpisov sv. Birokracije nujno potrebno, da je na odluki o podaljšanju morda podpis ministra, pošljejo njegovo štampiljko. Mogoče pa je seveda tudi, ker je minister general, da bo upeljal zdravljenje na komando.)

Uredba o organizaciji ministarstva saobraćaja in železniške službe.

»Službene Novine« od 15. maja 1927 so prinesle na nič manj kot 33 straneh neko skrpacalo, pod naslovom »uredba«, s katero se reorganizira železniška služba.

Dopisi.

Misli železničarja po prvem maju. Letošnji prvi maj, praznovan že sedemdeset let, po njega ustanovitvi kot splošen praznik Dela, je za nami. Nas železničarje je dohitel letos ta dan v neizrekljivo žalostnem položaju. Na vseh koncih in krajih redukcije osebja, odtegotanje že itak bor-nih plač, teptanje naših pravic v splošnem — pravic, pridobljenih v težkih borbah prejšnjih let. Železničar, nekdanj prej kolikor toliko upoštevan, čeravno ne sijajno, a vendar še dokaj dobro gmotno stoječ, je danes gladen, da, že v dostih slučajih bos in nag s svojo družino vred! Posebno težko so prizadete nekatere kategorije, kakor progovno in skladiščno delavstvo, v zadnjem času tudi kurilništvo. Pri prometnem in postajnem osebju ni nič boljše; redukcije osebja, podaljšanje delovnega časa, razne kazni itd. je na dnevnem redu. Z gladojočo skrbjo in bojaznijo za prihodnje dni, za eksistenco svojih družin, gleda danes železničar v prihodnost. V teku zadnjih petih-šestih let prinaša vsaka okrožnica, izdana od prometnega ministarstva, generalne direkcije ali kake druge instance, kako poslabšanje ali ukinitve naših pravic, tako da se železničarstvo kar s strahom približuje nalepnim deskam, kadar se prikaže zopet kaka nova »dobrota« na isti. Mož-železničar, ki vrši cel dan ali celo noč svojo naporno službo, prišedši domov, namesto da bi se mogel v miru in zadovoljstvu odpočiti ter preživeti par prijetnih uric v krogu svoje družine, ne more v takem položaju niti misliti na to, ko vidi že od daleč, da mu ženo mučijo skrbi. Tu ni dosti živca za številno družino, tam ni kaj obleči, otrokom ni s čim kupiti šolskih potrebščin, mož gre z nezadostno hrano na delo in žena doma strada; to so vsakdanje slike v železničarskih družinah sedaj po devetletnem obstoju naše lepe in »svobodne« domovine! — Železničarji! Letošnji praznik Dela je minul. Praznovali smo ga kakor ga praznuje internacionalni razredno zavedni proletarijat po vseh državah. Po državah, kjer so si proletarci potom svoje zavednosti, potom svoje solidarnosti in kulture znali obdržati napram posedujočemu razredu svoje postojanke, svoje pravice, z večjim veseljem in navdušenjem, vendar pa povsod v znamenju nepomirljive borbe med Delom in Kapitalom. Za nas železničarje mora biti letošnji proletarski dan to, kar je za mornarja na morju — svetilnik. Mora nam biti znamenje, po kateri poti nam je hoditi: ali po poti razcepljenosti in neorientacije, ki smo jo hodili do sedaj, ali po poti skupnosti in pravega cilja, cilja rešitve iz našega obupnega sedanjega položaja. Če si predstavljamo, da smo mi železničarji v Jugoslaviji samo en majhen del mogočnega in neštete proletarske armade, ki bje boji za svoj obstanek po celem svetu napram nasprotnemu razredu, potem ne smemo biti malodušni, temveč se moramo bolj kot kdaj prej zavedati svojih dolžnosti napram sebi in svojim, napram celi tej armadi. Zatorej, sodrug železničarji, ne samo trenutno navdušenje ob prvomajskih shodih in manifestacijah, temveč stvarno in intenzivno organizacijsko prosvetno in kulturno delo med našimi sotrpini, ki danes še omahujejo in tava po različnih, proletarcu nepristoj-

Veliko izgubo na denarju in zdravju pomeni uživanje prave kave. Ne samo, da nima kava nič redilnega v sebi, uničuje celo organizem. Vse to je treba še drago plačati. Da popravijo vsaj nekoliko izgubo, pridevajo gospodinje pravi kavi žitno kavo. S tem je zmanjšan izdelek, hranilna vrednost pijače je pa povečana. Razumne matere gredo še dalje: predvsem otrokom ne kuhajo nič prave kave in spretna kuharica zna prepričati celo odrasle, da je mogoče tudi iz same žitne kave pripraviti okusen zajutrek. Ni pa vseeno kakšno žitno kavo uporabljamo. Kakor ni vseeno, če so čevlji iz telečjega, kozjega ali konjskega usnja in tudi ne, če je kruh pšeničen, ržen ali ječmenov, pravtako je razlika med žitnimi kavami. Kdor bo vse to premislil, se bo odločil samo za rženo kavo, ker ima največ hranilnosti. Izbral bo rženo »Žiko«, ker je baš »Žika« pripravljena po posebnem tehničnem postopku tako, da je mogoče s kuhanjem izločiti iz nje prav vse hranilne vrednote. Pazite zato pri nakupu na znamko »Žika«.

Izgubljeni v kritiki besede o tej uredbi, je popolnoma odveč in škoda časa. Posledica, ako bi se ta uredba uveljavila, bo, da se bo faktično že popolnoma zmešana administracija, še bolj skomplicirala in da bo nastal v prometu popolni kaos.

Ako g. general misli in vidi v železničarjih rekrute, ki morajo slepo ubogati in narediti vse, kar se bo najmanjšemu šaržu poljubilo, ne oziraje se na plačo in gotove pravice, mu povemo, da se moti.

Ako pa pričakuje rešitev in sanacijo naših razbitih prometnih razmer od tega, da bo na vsa mesta referentov, šefov, načelnikov itd. dal mlade juriste in mlade inženere, v službi in praksi osivelo strokovno izvežbano uradništvo pa porinil nazaj na podrejena mesta, mu garantiramo, da bodo železnice v SHS v kratkem doživele bankrot.

nih in napačnih potih, nas zamore rešiti. Porabiti moramo vse prilike, kjerkoli pridemo v dotiko z našimi sodelavci, po obratih, postajah, javnih shajališčih itd., da jim skušamo v lepih in stvarnih besedah pokazati in dokazati pravo pot, pot skupnih interesov ročnega in duševnega delavstva — pot razrednega boja. Ne smemo se strašiti, temveč odločno nastopati proti različnim demagogom in denuncijantom, brez strahu v boj za naša prava proti raznim kapitalističnim hlapcem — na drugi strani z vso obzirnostjo nastopati proti delavcem, ki so še nezavedni! Le tako moremo uspešno delati za našo organizacijo, le tako si bomo pridobili na eni strani spoštovanje, na drugi strani upoštevanje. Delati moramo kakor mravlje, ki s težkim trudom gradijo svojo stavbo-mravlišče, a vendar, čeravno so slabotne stvarce, s svojo pridnostjo in vztrajnostjo dogradijo započeto delo — tako moramo tudi mi železničarji, ki čutimo in se zavedamo naših človečanskih pravic, graditi na naši stavbi — borbeni organizaciji. Temelj je že tu, delo je začeto, treba je samo naše vztrajnosti, neomahljivosti in šlo bo! Zatorej, sodrug železničarji! Ako se hočemo otestiti robstva, ako hočemo sebi in svojim družinam dobro, ako hočemo svojim potomcem pripraviti kaj boljšega, nego imamo mi, otestimo se vseh predsodkov, opustimo vse lažidelavske organizacije nacionalnega, verskega in stanovskega značaja, otestimo se vseh takozvanih »Schnakervereinov« ter pristopimo vsi v enotno razredno bojno organizacijo! Letošnji prvi majnik naj nam bo res svetilnik v naši borbi, kašipot k našemu cilju — k bolj-šji bodočnosti. Proč s sovražniki delovnega razreda, proč s licemerci in hinavci, podajmo si roke vsi lačni in zatirani in — zmaga bo naša! Naj živi naša bojna fronta — Savez Železničarjev Jugoslavije! — Organizirani železničar iz Maribora.

Beograd.

Nakon kratkog boravljenja ovde jurim da Vam se javim. Nekolicina nas premesteno je iz Slovenije u Hrvatske upravo u Beograd, da li po potrebi službe ili pradi kazne, nikako neznan. Bilo kako bilo, mi smo tu i izvrženi smo svim neprijatnostima, kojima nov човек u novom mestu izvržen biti može. Ni pretpostavljene ni prijatelje još nikako ne poznaјemo, niti oni znadu nas, pa nam мајка и друштво и какова помоћ с њихове стране. С временом, верујемо, бити ће све боље.

Једно и сигурно могу Вам већ сада јавити: служба се овде отправља врло површно и недисциплиновано. Више се гледа на лепо лице и партијску боју, него ли на године службе и спрему. Поступак према службеницима исто је такав. Услед тога много трпе баш они најбољи и најсавеснији службеници. Јш сам опазио, што ме и највише плаши, да су овде наднице и зараде врло мале у сразмери са коштањем живота и иним потребама. Нарочито

stana nema ispod хиљаде динара. Има, али где и какав?

Организације овде уопће нема. Барем не са неким утицајем. О друштву стројовоја и народном удружењу железничара неможе се говорити као о организацијама са утицајем, јер те организације држе овде у својим рукама у главном виша господа а не они, којима заштита организације треба. Ради тога нас бека овде доста тешка задаћа: морамо оживјети наш пододбор, што неће ићи без тешкоћа. На неколико лица већ сам наишао, са којима ћу поћети рад. О успеху извештаћу Вас првом згодом.

Veliki Bečkerek.

Novine »Ujedinjeni Željezničar« primamo u redu i pratimo ga sa velikim zanimanjem. Čim smo u našoj radionici počeli sa raspćavanjem »Ujedinjenog Željezničara«, nezavisni su odmah nadali dreku jer da su to žute i izdajničke novine, a kad tamo, upravo putem tih novina medju nas opet ulazi život i borbenost, koju su nezavisni frazeri i demagozi potpuno dotukli. Valjda nigdje se ne postupa sa radnicima ovako grubo i nekažnjivo kao ovdje, a sve to omogućeno je razbijačkom ulogom tzv. nezavisnih, koji nikako ne dopuštaju, da se radnici slože i organizuju. Sa raspćavanjem »Ujedinjenog Željezničara« dolazimo do sve jačeg upliva medju radnicima i nije daleko dan, da ćemo se i mi prijaviti kao solidarni borci u redove Ujedinjenog Saveza Željezničara Jugoslavije. — Pozdravljajući Vas našim prvim dopisom mi Vam kličemo: Da živi klasna borba željezničara, koju predvodi njihov ujedinjeni savez!

Novomesto. Dne 3. aprila 1927 se je vršil u Novem mestu u gostilni Müller javen železničarski shod, katerega so se udeležili delavci iz proge St. Janž—Črnomelj. Shod je otvoril sođr. Plevnik, ki je pozdravil vse navzoče, posebno pa neželezničarje (državne nameščence). Za predsednika je bil enoglasno izvoljen sođr. Plevnik, za zapisničarja pa sođr. Pečar. Nato prečita predsednik dnevni red in oriše v kratkih besedah položaj železničarjev. Podeli besedo referentu centrale sođr. Mravljetu, kateri se ozre nazaj na delo centrale, poroča o intervenciji pri gen. direktorju, ministrstvu saobraćaja in drugih inštañcah. (Med govorom se slišijo ostri protesti iz vrst kurilniških delavcev zaradi znižanja urnin.) Ko poroča referent o glavni skupščini bolniške blagajne, da pri letošnji skupščini niso bili navzoči delegati iz beogradške direkcije in ko poroča o lanskij skupščini, kako se je glasovalo, kritizira zapisnikar Pečar, zakaj se to ni spravilo v javnost potom časopisja. K besedi se oglasi tovariš iz vrst drž. nameščencev, g. Tinta, kateri kritizira nezavednost uslužbencev in opozarja na posledice te malomarnosti. — Besedo dobi premogar Prešern, kateri pravi, da se naj vzame denar tistim, kateri so kradli in poneverili velike vsote, ne pa ubogim delavcem, ker že itak nimajo nobenega zaslužka in je kazal roke, kako ima žuljave, sedaj mu pa še znižajo plačo. — Besedo dobi sođr. Šemerl, nadpremikač, ki zahteva, da se sporočijo njegovi predlogi centrali: 1. Nadpremikači in vodje premika naj se prevedejo v I. kategorijo zvaničnikov. 2. Od 15. maja, t. j. z novim voznim redom, naj se da kilometrina in nočne doklade ter naj se vendar ustreže želji premikačev in kretnikov, da se jim pripozna pavšal namesto kilometrine. 3. Zahteva odločno, da se naj vendar enkrat pripozna premikačem od leta 1914 vplaćani in ne pripoznani 1 in polletni, oziroma 2 in polletni čas za pokojnino. 4. Vprašanje zobozdravnika za Novomesto naj se čimpreje reši. Resolucija je bila prečitana in enoglasno sprejeta. Ob koncu kritizira predsednik nezavednost železničarjev ter zaključi ob 12.15 zelo živahen shod.

Iz Ormoža. Dotičnemu gospodu, prometniku tukajšnje postaje, kateri v prisotnosti potnikov meče kamenje za uslužbenci, ter jih naziva »prokleti mulci«, se svetuje, da opusti te svoje človekoljubne manire, ako pa jih ne more, se mu priporoča, da se da vpisati v klub pastirjev na občinski gmajni!

Zato artist napel bo vam, da vas gospod ne bode sram. Ko burja sem je privihral, podrl bi mesta poteptal, za njim borb je slavnih sled, pred njim trese se ves svet, zato junak o — postoj, je dosti časa za tak boj.

Potnik.

5. junija moramo biti v Ljubljani!

Klerikalne žalitve.

Na praznik vnebohoda, so sklicali klerikalci v Vuzenici političen shod, na katerega je prišlo precejšnje število sodrugov progovnih delavcev, ki so hoteli slišati, kako bo g. narodni poslanec SLS, zagovarjal redukcije železničarjev, katere so klerikalci z njihovimi prijatelji radikali, tako radikalno izvedli. Ker pa so klerosi opazili tudi sođr. Bahuna, jim je pogum padel in so javen shod pretvorili v zaupen sestanek. Toda, ker se niso železničarji na povelje treh poslancev hoteli odstraniti in ker jim je sodrug svetovao, naj gredo raje oni in sicer v ekstra sobo, so končno odšli, medtem ko je v prvi sobi ostal klerikalni župan Hölbl. Ta Hölbl se je spravil nad s. Bahuna, ter mu začel očitati, da je prišel harmonijo kvariti, ki da je do sedaj v Vuzenici med kmeti in delavci vladala. Beseda je dala besedo in ko so železničarji kritizirali klerikalce, ki so njihove bede največ krivi, je g. župan salomonsko modre besede izrekel in sicer: »Saj ni tako hudo, kakor pravite. Dobro situiran kmet ali delavec lahko dobro shaja. Ako pa se delavcem slabo godi, tedaj je tem največ krivo pijančevanje!« Seveda, da je tako izzivanje povzročilo ogorčenje in sodrug so izvlekli plačilne listke za april ter pomolili klerikalnemu magnatu, ki je sam krčmar in lesni trgovec — pod nos. Na enem je bil celoten mesečni zaslužek: 470 Din in izplaćilo 360 Din. Drugi se je glasil: zaslužek 360 Din in izplaćilo 282 Din. To je bilo očividno županu neprijetno. Sođr. Bahun je rekel g. Höblu: »No, kaj pravite g. župan k tem zaslužkom? Ali se da s tem pijančevati? In vaši gospodje poslanci se tega boje, zato so dezertirali pred delavci, da jim ne bi bilo treba se opravičevati.« Hölbl je kljub temu branil klerikalce, čeprav je priznal, da je to krivica. Ampak rekel je, da dvomi, da so kaj takega zagrešili klerikalci, ampak najbrž — socialisti! Seveda je mož takoj kapituliral češ: da je slabo informiran o klerikalnem delu v vladi, ker da je daleč gor v Pohorju in ne ve za vse, kaj se godi!

Internacionalni pregled.

Angleška vlada proti strokovnim organizacijam.

Angleška konservativna vlada je spravila pred parlament zakon, po katerem bi bila zabranjena generalna stavka in bi bilo oemjeno delovanje strokovnih organizacij.

Delavska stranka je proti uvedbi zakona priredila velike demonstracije po vsej Angliji i v parlamentu samem vodi najostrejšo obstrukciju.

Konservativci hoćejo sedaj na drug način spraviti protistrokovni zakon pod streho. Dala je vlomiti v sovjetsko trgovsko poslanstvo, češ, da mora najti neke ukradene državne dokumente. Da se je odločila angleška vlada na ta predrzen korak, je brezdvomno posledica zmagovanja protirevolucionarjev na Kitajskem. Konservativci so s tem prišli v najostrejši konflikt z rusko vladom in videli bomo, kako se bo ta konflikt poravnal. Toda angleška vlada v tem slučaju ni hotela v prvi vrsti udariti po Rusih, temveč po angleški strokovni zvezi in delavski stranki. V zadnjem volilnem boju so angleški konservativci nastopali proti delavski stranki z nekim ponarejenim Zinovjevim pismom. Sedaj poskušajo isto igro: dokazati, da so angleške delavske organizacije podkupljene od boljševikov. Toda, kakor se jim ni posrećila igra z Zinovjevim pismom, se jim bo še manj posrećil ta poskus. Njihova nesramnost bo rodila to posledico, da se bo angleška delavska stranka še bolj ojaćila.

Rezultat mezdne gibanja nemških železničarjev.

Ker so se direktna pogajanja med organizacijama in upravo razbila, so se organizacije obrnile na razsodišće, ki je započelo nadaljna pogajanja. V vprašanju delovnega časa so bila pogajanja uspešna ter se je dosegel sporazum, med tem ko se v vprašanju plać ni moglo do-

Vsedelavski zlet v Ljubljani je prostovoljna mobilizacija delavcev in kmetov. Kdor se čuti proletarca, pride dne 5. junija t. l. v Ljubljano. Ljubljanske ulice morajo biti napolnjene ta dan tiste sile, ki vse ustvarja in vseh hrani. Zato naj železničarji pomnože to moć s svojo mnogoštevilno udeležbo.

seći sporazuma ter je to vprašanje razsodilo razsodišće. — Ta razsodba predvideva med drugim:

1. Za čas od 1. aprila 1927 do 30. sept. 1927 se zvišajo osnovne plaće delavcev, starih nad 24 let, v vseh pokrajinah in draginjskih razredih v plaćilnih stopnjah I.—IV. za 4 pfenige, vsem ostalim za 3 pfenige na uro.

2. Od 1. oktobra 1927 dalje se zviša vsem še za en pfenig.

3. Reguliralo se je čezurno delo ter se je povećal akord od 1. aprila 1927 od 15 na 27 pfenigov. (Ako računamo 1 pfenih za 14 para, znaša samo povišanje osnovne plaće 4 do 5 Din dnevno.)

4. Delovni čas znašaj redno 48 ur tedensko ali 8 ur dnevno. V delavnicah se sme delati tedensko do najveć 3 čezure. Nadaljne čezurno delo in to maksimalno še 3 ure, se sme vršiti le po pristanku obratnih zaupnikov. Čezurno delo se plaća s 10—25odstotnim pribitkom.

Položaj Američkih radnika.

O položaju radnika u Americi naši drugovi su slabo informirani. Da tome doskoćimo, činimo ovo nekoliko uporedjenja.

Književnost.

Knjižnica prosvetnoga odseka Del. zbornice

»Knjižnično poročilo je duševno zdravstveno poročilo.« (Stern.)

Da gojimo neobhodno potreben stik med razvijajoćo se knjižnicom Del. zbornice v Ljubljani in posameznimi delavskim or-

	Obiskovalcev	Izp. knjig	Slov.
Januar	481	985	803
Februar	442	854	700
Marc	394	780	653
April	280	534	432
Skupaj	1597	3153	2588

Promet pada vzporedno z bližanjem poletnoga časa, kar je splošen pojav po vseh knjižnicah. Napram lanskemu letu je splošen napredak. Število novih članova narašća. V teh mesecih je pristopilo 100 novih članova. Nemških knjig se čita sorazmerno malo. Čita jih starejša generacija, doćim mladina nemšćine ne zna, ker jo po šolah zanemarijaćo. Odloćno prevladuje leposlovje, znanstvene knjige si izposojajo intelektualci in najzavednejši delavski zaupniki. Nemški del knjižnice je bolehal na pomanjkanju novijih leposlovnih knjig. Teh si je sedaj knjižnica precej nabavila, mnogo si jih pa še bo. Slovenska knjižnica ima vsu modernu literaturo. Sploh skrbi uprava po finanćnih mogućnostih za to, da se kupujejo vsa dobra novo izišla leposlovna, socialno-znanstvena in prirodoslovna dela.

Kakor je knjižnica tekom 6 mesecev svojega obstoja dosegla lepo število rednih članova — 360 —, je vendar to odloćno

Općenito stanje radnika u Americi povoljnije je od stanja njihovih supatnika u Evropi. Naroćito u god. 1926. američkim radnicima poboljšane su i nadnice, a skraćeno im je i radno vrijeme. U Americi su poćinje zavoditi tzv. petdnevni tjedan, t. j. tjedan samo sa 5 radnih dana, a da se zarade radnika ipak ne smanjuje. Povišene nadnice premašuju poskoćilu skupoću. Ima gradova, u kojima je omjer skupoće porasao samo za 60, a zarade radnika za 133. Poprećna zarada američkog radnika u prošloj godini bila je 1,44 Dolara na sat, ili 52 Dolara tjedno. (Preko 2000 dinara.) Stanje plata pojedinih branja radnika u god. 1926. bilo je slijedeće: limara 1,38 dolara, željeznih konstruktera 1,35, kočijaša 0,65, lućkog radnika 0,83, strojoslagara 1,13, strojara 1,01, tranvajca 0,66.

Ovo je stanje i zarada onih radnika, koji su na radu, kod ćega se uvijek mora imati u vidu, da i porred ovih radnika sa boljim položajem ima jedna masa takovih, koji trpe i stradaju od prevelikog izrabljivanja i besposlice. Općenito pako, je stanje onih radnika, koji su kolko tolko organizirani i borbeni, uvijek povoljnije od onih neorganiziranih i sami sebi prepušćenih.

organizacijama, bomo odslej prinašali redna mesećna poročila o njenem življenju in delovanju. V naslednjem podajamo stanje

knjižnićnega prometa v mesecih januar, februar, marc in april 1927:

	Nem.	Leposl.	Znanstv.	Dohodki v Din
Januar	182	801	184	1348.—
Februar	154	702	152	1055.50
Marc	127	692	88	1060.50
April	102	461	73	737.—
Skupaj	565	2656	497	4201.—

premalo. Strokovne organizacije bi morale stalno opominjati svoje ćlane na to edino delavsko javno knjižnicu v Ljubljani. Mnogo delavcev še niti ne ve, da posluje ta knjižnica.

Le organizacija z izobraženimi ćclani more stalno napredovati. In knjiga je ravno delavcu najbolji svetovalec, pomoćnik in ućitelj. Pa tudi najlepšo in najcenejšo zabavu nudi knjiga ćloveku.

Knjižnica in ćitalnica Delavske zbornice je odprta vsak delavnik od 10.—12. ure dopoldne in od pol 6.—9. ure zvećer, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure dopoldne.

2. knjiga »Železne pete« od Jack Londona je že v prodaji. Stane 12 D. Naroćajte in ćitajte ta zanimiv socialni roman.

Izkljućitev.

Plenarna seja centralnoga odbora »Saveza železničarjev Jugoslavije« je dne 21. maja 1927 na podlagi soglasnoga izreka razsodišća soglasno izkljućila s. Marcel Žorgo na osnovi saveznih pravil iz Saveza.

Pojasnilo:

S. Marcel Žorga je na sestanku delavskih zaupnikov za oblastne volive oćital tajniku saveza s. Stanku, da je na kongresu delavskih zbornic zastopal kapitalistićne interese ter ćlanu centralnoga odbora s. Trškanu, da je v obćini Moste glasovao za 16 urni delavnik. Te svoje oćitke je ponavljao tudi na drugih sestankih (v Zalogu itd.). Oba prizadeta sodruga sta se obrnila potom centralnoga odbora na razsodišće, da se cela zadeva razćisti.

Centrani odbor je ućotovil, da je bil s. Stanko poslan na podlagi sklepa centralne seje kot delegat »Saveza« na kongres delavskih zbornic, kjer naj nastopi po direktivah odbora kot referent pri toćki »položaj železničarjev«. Istoćasno je »Savez« sklicao v Beograd državno železnićarsku konferencu, ki jo je imel nalog voditi s. Stanko.

S. Stanko je bil torej na kongresu izrecno kot zastopnik »Saveza«. Oćitek, da je tam zastopal kapitalistićne interese, se torej tiće saveza, ker je vse delo s. Stanko na kongresu in konferenci bilo odredjeno s toćnimmi direktivami Saveza. — Na podlagi te konstataćije je centralni odbor odstopil zadevo v reševanje razsodišća.

Tudi drugi oćitek proti s. Terškanu, da je glasovao za 16urni delavnik,

je smatral centralni odbor za tako težak, da ako bi bil resničen, bi prišlo v vprašanje članstvo s. Terškana samega ter je odredil, da ga razišče in razčisti razsodišče.

Marcel Žorga se na poziv ni odzval razsodišču z utemeljitvijo, da spada zadeva pred politično razsodišče. Sklicana je bila druga razprava ter mu je bil dan čas za dokazilni postopek, a odzval se ni tudi na drugo razpravo.

Razsodišče je sklepalo v njegovi nenavzočnosti ter se je konstatiralo, da je bil s. Stanko le delegat Saveza na kongresu in ne delegat »Delavske zbornice« ter sploh na kongresu ni imel pravo glasa. Njegov nastop za interese železničarjev na kongresu je bil sprejet z odobravanjem vseh prisotnih ter je bil strogo odgovarjajoč principom razredne železničarske organizacije, kar lahko potrdi 26 na kongresu kot delegatov podružnic »Saveza« prisotnih železničarjev. Resolucija je bila nato tudi obelodanjena v »Ujed. železničarju«.

Da pa se s. M. Žorgi ne zgodi kaka krivica je razsodišče sklenilo, dati mu do 17. aprila 1927 čas, da ali stvarno centrali dokaže svoje trditve, ali pa jih prekliče v delavskem časopisu. O tem je bil od centralnega odbora pisмено obveščen, a ker ni ukrenil ne enega in ne drugega, je bil centralni odbor prisiljen uporabiti zadnje sredstvo in je Marcel Žorgo izključil iz »Saveza« s pripombo, da mu v smislu

§ 9, 5 odstavek pravil pristojna pravica do pismene pritožbe na kongres.

Razlogi za izključitev:

1. Marcel Žorga je obdolžil vodilne funkcionarje »Saveza« z obdolžitvami, ki morejo in morajo zbuditi nezaupanje v organizacijo, ako bi jo vodili taki funkcionarji.

2. Marcel Žorga za te obdolžitve ni nastopil dokaza resnice, pač pa so obdolženci doprinesli zadostne in neizpodbitne dokaze za neresničnost gornje trditve, ki je ovržena po izjavah delegatov-železničarjev, ki so prisostvovali kongresu in deloma po uradni ugotovitvi in indirektnem priznanju Žorge samega, ki je v zadevi Trškan priznal, da Trškan dotični občinski seji sploh prisostvoval ni, ker je bil službeno zadržan.

3. Marcel Žorga ni upošteval discipline ter se ni odzval pozivom centrale in razsodišča.

4. Marcel Žorga bi moral, čim je zaznal za take postopke vodilnih funkcionarjev Saveza, o njih takoj obvestiti centralno upravo radi nadaljnega postopanja; on pa tega ni storil, ampak je obdolžitve izrekel na javnem sestanku delavskih zaupnikov.

5. S takim nastopom je Marcel Žorga škodoval organizaciji, ker zamoje imeti tak nastop za posledico nezaupanje in odstop članstva.

»Centralni odbor S. Ž. J.«

Zadnja navodila za kongres in ostale prireditve v Ljubljani.

Vsem podružnicam, sekcijam ter organiziranim članom.

Kongres Saveza železničarjev Jugoslavije se prične v petek, dne 3. junija 1927 točno ob 9. uri dopoldne v prostorih hotela Tivoli v Ljubljani.

Na kongres imajo dostop:

A) Pravico glasovanja:

1. centralni in daržorni odbor.
2. Delegati podružnic in sekcij Saveza.

Vsem tem so dostavljene posebne legitimacije od strani centrale.

B) S posvetovalnim glasom prisostvujejo:

1. Delegati Ujedinjenega radniškega sindikalnega Saveza Beograd.
2. Delegati delavskih zbornic.
3. Delegati strokovnih organizacij včlanjenih v Strokovni komisiji, oziroma Ujedinjenem radniškem sindikalnem Savezu.

Vabljeni so na kongres tudi vsi ostali člani Saveza železničarjev Jugoslavije, ki s članarino niso v zastanku ter se izkažejo s člansko knjižico.

Delo kongresa se bo v pretežni večini vršilo v sekcijah, da se bo zamogla vsaka točka temeljito obravnavati.

Dne 4. junija 1927 točno ob 9. uri se v istih prostorih vrši III. redna konferenca balkanskih transportnih organizacij, katere so v sklopu ITF.

Dostop na konferenco imajo:

1. S pravico glasovanja delegati onih transportnih organizacij (balkan-

skih držav), ki so včlanjene v Internacionalni transportni federaciji.

2. S posvetovalnim glasom pa vsi pod A in B navedeni udeleženci kongresa Saveza.

V nedeljo, dne 5. junija 1927 je Vsedelavski izlet v Ljubljani, katerega se kompaktno udeleži delavstvo iz Slovenije z družinami vred, pa tudi iz ostalih delov Jugoslavije.

Prihod v Ljubljano.

Delegati iz Dolenjske, Gorenjske, Notranjske, iz proge Celje—Ljubljana se pripeljejo v Ljubljano v petek, dne 3. junija 1927 z jutranjimi vlaki med 7. in 8. uro, se zbera pri rediteljih (z rdečimi trakovi) na postaji in odidejo skupno na kongres.

Delegati iz proge: Dravograd—Maribor, Celje—Maribor, Pragersko—Kotoriba in Maribora se pripeljejo v Ljubljano tudi v petek, dne 3. junija 1927 ob 3.26. uri zjutraj, kjer jih čaka na postaji reditelj in odvede v prostore organizacije.

Isto velja tudi za delegate iz proge Sisak—Zidani most.

Delegati iz ostalih krajev (Sarajevo, Mostar, Skopje, Niš, Indija, Beograd, Jasenovac, Brod itd.) pridejo v Ljubljano v četrtek zvečer ter jih sprejme na postaji delegat centrale (z rdečim trakom).

Stanovanje se preskrbi le za dotične, ki so se prijavili.

Centralna uprava SŽJ.

Polovična vožnja.

Za Vsedelavski izlet je za privatne delavce in udeležnike sploh odobrena polovična vožnja za vse proge.

Obvestite, sodruzi železničarji, o tem vse svoje znanke, delavce in kmete, ter jih povabite na to delavsko manifestacijo.

Ta polovična vožnja za železničarje ne pride v poštev, ker imajo itak režijsko ali prosto vožnjo. Vsi ostali pa se ta dan lahko peljejo v Ljubljano in nazaj za polovično ceno. Pri odhodu blagajni kupijo celo vozno karto, ki velja na podlagi zletne izkaznice tudi za povratek domov.

Občni zbor. Splošna Delavska gospodarska zadruga »Železničarski dom« r. z. z. o. z. v Ljubljani vabi vse svoje člane na 6. redni občni zbor, ki se vrši dne 26. junija 1927 ob 8. uri dopoldne v »Delavskem domu«, Marksov trg 2/II. Dnevni red: 1. Poročilo

Kdor še nima zletne izkaznice jo dobi v Ljubljani in sicer v zletni pisarni na postaji ali v Gradišču št. 2 ali pri mitingu ali na veselici za ceno Din 10.—. Toda tudi brez zletne izkaznice kupim celo karto in prosim, da mi udari gori mokri žig. V Ljubljani karte ne oddam portirju, ampak si kupim zletno izkaznico ter se nato zvečer z isto karto zopet peljem domov.

Sleherni železničar naj bo te dni agitator za Vsedelavski izlet, pridobi naj med privatnim delavstvom in kmeti čim več udeležnikov.

načelstva in nadzorstva. 2. Poročilo blagajnika. 3. Odobritev bilance za leto 1926. 4. Volitev nadzorstva. 5. Razno. Ker je občni zbor te delavske ustanove zelo važen, se pozivajo vsi člani zadruge, da se istega v polnem številu udeleže. — Nadzorstvo.

S katerimi vlaki pridem v nedeljo dne 5. junija v Ljubljano na vsedelavski zlet.

Da bodo vsi sodruzi informirani in da bodo pravočasno prišli v Ljubljano, izdamo sledeče direktive:

V Ljubljano odpotujem v nedeljo:

1. Iz proge Karlovac—Novo mesto—Ljubljana z vlakom 1012, ki odpelje iz Karlovca ob 1.55 zjutraj, iz Novega mesta ob 4.40, iz Trebnja ob 5.23.

2. Iz proge št. Janž—Trebnje z vlakom 4631, ki odpelje ob 4.20 iz št. Janža.

3. Iz Kočevja z vlakom 4511, ki odpelje ob 4.35 iz Kočevja.

4. Iz proge Rakek—Ljubljana z vlakom 615, ki odpelje ob 6 iz Rakeka.

5. Iz proge Vrhnik—Brezovnica z vlakom 6931, ki odpelje ob 6.10 iz Vrhnik.

6. Iz proge Jesenice—Ljubljana z vlakom 911 iz Jesenic ob 5.21, iz Kranja ob 6.24, iz Škofje Loke ob 6.40.

7. Iz proge Bistrica—Jesenice je edina zveza z vlakom 921, ki odpelje iz Bistrice ob 6.10 in nato iz Jesenic z brzovlakom, ki pride v Ljubljano ob 8.35.

8. Iz proge Tržič—Kranj z vlakom

4131, ki odpelje ob 5.12 zjutraj iz Tržiča.

9. Iz proge Kamnik—Ljubljana z vlakom 4031, ki odpelje iz Kamnika ob 5.44.

10. Iz proge Celje—Ljubljana z vlakom 513/614 iz Celja ob 5.12, iz Zidanega mosta ob 5.5, iz Trbovelj ob 6.00.

11. Iz proge Prevalje—Dravograd—Maribor (Koroška proga) se odpeljejo udeleženci že v soboto zvečer z vlakom, ki pride v Maribor ob 21.04 ter se odpeljejo dalje z vlakom ob 23.10 ter pridejo v Ljubljano v nedeljo zjutraj ob 3.26.

12. Iz proge Kotoriba—Pragersko, Ormož—Hodoš, Zidani most—Brežice se odpeljejo z zadnjimi vlaki v soboto zvečer, ki imajo zvezo proti Ljubljani ter pridejo v Ljubljano ob 3.26 zjutraj.

Za Maribor in progo Maribor—Celje smo zaprosili poseben vlak in čim bo rešeno, pošljemo posebne direktive v dnevnem časopisu.

Ako bi posebnega vlaka ne bilo, se odpeljejo iz Maribora tudi v soboto zvečer ob 23.10.

Sodruzi, agitirajte, delajte, da pride na delavski zlet sleherni delavec.

Navodilo za znake. Znaki, ki jih imajo podružnice, so trajne vrednosti, zato se lahko vedno prodajajo skozi celo leto. Podružnica naj dosejaj prodane znake obračuna, potem pa vsak mesec, ako je kaj prodanih, obračunom s članarino obračunava. Zada na položnici na to špecificira, na primer:

83 članarin á 11 Din = 913 Din
7 vpisnin á 5 Din = 30 Din
5 znakov á 9 Din = 45 Din

skupaj 993 Din

Vsakemu novo pristopivšemu članu se naj vedno proda tudi znak. Stari člani si ga bodo gotovo kupili. Saj je to naš znak, znak ujedinjenja, enotne razredne železničarske organizacije.

Izjava.

Beograjski in zagrebški »Organizirani radnik« od časa do časa smatrata za potrebno, mesto da vodita boj za zboljšanje delavskega položaja, napadati edino splošno razredno bojovno železničarsko organizacijo, to je Savez železničarjev Jugoslavije, posebno pažljivo pa sta posvečala podpisane ter se nista strašila najgorostasnejših laži in izmišljotin, samo da me kolikor toliko oblatita.

Sedaj pred kongresom se jima je pridružil enakovredni bratec »Enotnost« in so si vloge razdelili tako, da »Organizirani radnik« napada organizacijo kot tako, »Enotnost« pa ima nalogo, čimbolj oblatiti mene in me če le mogoče predstaviti kot agenta direktije in največjega škodljivca delavskih interesov, ki sem izločil iz pokreta Žorgo in Comp., kateri so edino zmožni in sposobni da vodijo železničarski pokret.

O vseh podlih lažeh »Enotnosti« razpravljati in jih pobijati bi značilo cel »Ujed. železničar« porabiti le za to, kar bi gotovi gospodje od srca želeli, ker bi se na ta način železničarje odvrnilo od boja za njih pravice.

Preidem preko teh napadov, ter se ne mislim spuščati v nikake časopisne polemike. Blato, ki ga meče name Žorga in njegova »Enotnost« me ne more zadeti; o mojem delu v organizaciji in za organizacijo pa naj sodijo in presodijo železničarji, člani organizacije.

Jurij Stanko, tajnik S. Ž. J.

Razno.

Laži iz »Enotnosti«.

Pod naslovom »Enotna fronta železničarjev« poroča »Enotnost« o sklicanju skupne konference, ki so jo sklicali neodvisni železničarji in katere so se udeležili tudi ujedinjeni železničarji iz Ljubljane. Ker je poročilo od prve do zadnje besede zla-

no, ugotavljamo, da je bila sklicana konferenca vseh organizacij v Ljubljano od strani »Saveza železničarjev Jugoslavije«, katere so se udeležili tudi neodvisni železničarji iz Zagreba. Na tej konferenci je bilo sklenjeno sezvati za Hrvaško slično konferenco, ki sta jo sklicala »savez« in »nezavisni železničarji« skupno.

Razbijanje enotnega pokreta pa je, kakor sklepamo iz nešteto dokazov, edino delo gospodov nezavisnih in »Enotnosti«, ki trpe le one organizacije, ki slepo sledijo njihovim frazam in demagogiji ter pri tem riskirajo vse.

Kam gre železničarska organizacija.

Tudi to vprašanje obravnava »Enotnost« v zadnji številki ter ugotavlja, »da hrvaškega« »U. Ž.« ni več in da sedaj slovenski »U. Ž.« nadaljuje boj proti redukciji plač in delavcev, temveč boj proti neodvisnim.

Od lažnivca in agentprovokaterja ne moreš pričakovati drugega kot da laže in dela recepc in razdor v korist upravi. Mi pa si od »Enotnosti« ne pustimo nič suflirati, ker vemo, da je vse, kar ona dela, namenjeno razbijanju pokreta. Hrvaški »U. Ž.« je izhajal dosedaj in bo tudi po kongresu, ako bo to smatral za potrebno kongres, samostojno, enkrat ali dvakrat na mesec, ako pa bo smatral za bolj pravilno, pa bo izhajal skupen strokovni list dva- ali trikrat mesečno. To pa bo odločil kongres in ne Žorga, Hlebec in Comp.

Kar pa se tiče boja, pa mislimo, da odkrito in jasno lahko razsodijo ljudje, kdo se bori proti redukciji plač in delavcev.

»Organizirani radnik« v večini svojih števil razun nesramnih napadov in laži o »Ujed. Savezu železničarjev« ni prinesel skoro nobene novice o borbi za železničarje in borbe tudi ni vodil. Mi smo se proti napadom le branili in obrambo pa nam bo »Enotnost« že dovolila. Sicer pa je vsaka beseda izrečena na naslov »Enotnosti« ali »Org. radnika« odveč, ter bomo vso zadevo raje obravnavali na za nas edino merodajnem forumu, kjer pa bodo imeli zadnjo in odločilno besedo ravno železničarji.

Poziv! Javno Te pozivljam g. Rupert Stefan, želez. čin. kat. III., da mi že na katerikoli način dokažeš Tvoje neosnovano brbranje, ki ga trosiš v javnosti z namenom, da mi škoduješ na osebni časti. Trdiš namreč: da sem ob priliki zadnjih oblastnih volitev volil eno meščanskih strank; jaz pa trdim, da je to infamna laž. Rez pa je, da sem bil v volilnem odboru Združenih delavskih strank za volišče D. M. v Polju. Zalog 24. aprila 1927. Meklje Mihael, progovni delavec.